

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet hrvatskih studija

Projekt:

Tihi pregaoci: redovnički prinosi hrvatskoj i europskoj kulturi

Odlukom Fakultetskog vijeća Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu od 21. listopada 2020. ponovno je pokrenut projekt i znanstveno-nakladnički niz *Tihi pregaoci*, s namjerom obnove rada na davno započetim istraživanjima koje je prije točno dvadeset godina utemeljio pok. prof. dr. sc. Pavao Knezović. Prvotna namjera bila je kritički istražiti i privesti svjetlu dana uglavnom zaboravljena, pa i zanemarena djela hrvatskih franjevac kao i njih same, da bi ih se potom moglo vrednovati u suodnosu s njihovim poznatijim kulturno-znanstvenim suvremenicima. Svake godine održan je znanstveni skup niza *Tihi pregaoci*, s posebnim naglaskom na pojedinog franjevca, a nakon skupa objavljuvani su zbornici radova zajedno s prijevodima i kritičkim izdanjima. Zbornici su pokrivali širok spektar tema (književnost, kroatologiju, filologiju, filozofiju, povijest, teologiju, umjetnost, sociologiju, pedagogiju), a objavljeno ih je sedamnaest. Želeći nastaviti istraživanja redovništva kojima je cilj još dublja valorizacija hrvatske kulture u suodnosu s europskom, Odsjek za povijest Fakulteta hrvatskih studija u listopadu 2020. godine pokreće projekt pod novim nazivom ***Tihi pregaoci: redovnički prinosi hrvatskoj i europskoj kulturi***.

Zajedno s antičkim nasljeđem, kršćanstvo predstavlja temelj na kojem se izgradila europska kultura, odnosno kultura svih njezinih današnjih nacionalnih sastavnica. Crkvene su institucije bile nositelji intelektualnoga, društvenoga i vjerskoga razvoja europske civilizacije, kreirajući istodobno univerzalni kršćanski „nadidentitet“ i zasebne nacionalne identitete. Samostani spadaju među glavne generatore razvoja institucionalno-organizacijskih s jedne i konceptualno-duhovnih formi kršćanskoga društva s druge strane. Namjera je projektnog tima da se uz franjevačku komponentu valorizira i rad djelatnika drugih crkvenih redova i zajednica, poput dominikanaca, benediktinaca, cistercita, isusovaca, pavlina, regularnih kanonika i drugih. Projekt stoga razmatra žanrovski, teritorijalni, organizacijski, ustrojbeni, regulativni i svaki drugi aspekt redovničke kulture, temeljen na komparativnoj, sinkronijskoj i

dijakronijskoj obradi, pri čemu se povezuje istraživanje univerzalnoga kršćanskoga i hrvatskoga nacionalnoga identiteta. Povezivanjem općeeuropskih trendova i hrvatske kulture bi se pridonijelo istraživanju transmisije inovativnih ideja i organizacijskih modela iz europskih središta u hrvatske samostanske strukture.

Nositelj ovoga internoga fakultetskoga projekta je Odsjek za povijest Fakulteta hrvatskih studija, njegov voditelj je doc. dr. sc. Marko Jerković, a suradnici prof. dr. sc. Mirjana Matijević Sokol, prof. dr. sc. Stipan Tadić, doc. dr. sc. Lucija Krešić Nacevski, te asistenti Marko Marina, Petar Ušković Croata i Petar Bilobrk. Predviđeno trajanje projekta je šest godina.

Tematske cjeline koje će se obraditi kroz znanstvene simpozije i publikacije u zbornicima radova su:

- Biografija, hagiografija, karizma u hrvatskim i europskim redovničkim zajednicama.
- Norme, ideali, autoriteti u redovničkim zajednicama na hrvatskom i europskom prostoru.
- Književnopovijesni narativi i identitet redovničkih zajednica na hrvatskom i europskom prostoru.

Svojim pristupom i tematskim okvirom ovaj se interni projekt uklapa u *Strateški program znanstvenih istraživanja* Fakulteta hrvatskih studija, predviđen za razdoblje od 2018. do 2023. Projekt je, naime, sukladan glavnim smjerovima istraživanja zacrtanima ovim *Strateškim programom*, a to su: a) istraživanje hrvatskoga narodnoga i nacionalnoga identiteta; b) istraživanje hrvatske kulturne povijesti; i c) Kulturološki odnosi u regionalnom, europskom i svjetskom kontekstu.

Prvi skup na temu **Biografija, hagiografija, karizma. Funkcionalizacija teksta i kulturni spomen u hrvatskim i europskim redovničkim zajednicama**, održat će se 20.-21. svibnja 2021. u Zagrebu, u prostorijama Fakulteta hrvatskih studija. Poziv na skup – link.